

სოფელ ურბნისში ახ.წ II-III საუკუნეების სამაროვნის გადარჩენითი არქეოლოგიური სამუშაოების ტექნიკური დავალება

❖ ზოგადი სახელმძღვანელო პრინციპები

საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობების მოვლა-პატრონობა და მათი შენარჩუნება უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია სახელმწიფოს განვითარების პროცესში. ჩასატარებელი სამუშაოებით მოხდება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რეაბილიტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

❖ ძირითადი პირობები

მიმწოდებელი შემსყიდველთან შეთანხმებული გრაფიკის შესაბამისად, წარუდგენს მას ინფორმაციას, წერილობითი ანგარიშის სახით, გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ. იგი ვალდებულია, გაითვალისწინოს შემსყიდველის შენიშვნები და წინადადებები, რაც შემდგომში საფუძვლად დაედება შესრულებული სამუშაოების ანაზღაურებას.

შესრულებული სამუშაოების ანგარიში შემსყიდველს წარედგინება ელექტრონული ვერსიის – კომპაქტური CD დისკის (2 ეგზემპლარი) და მყარი ასლების სახით (2 ეგზემპლარი).

მიმწოდებელი ვალდებულია, არქეოლოგიური სამუშაოების დაწყებამდე ძეგლზე დაამონტაჟოს ჩასატარებელი სამუშაოების ამსახველი საინფორმაციო ბანერი, რომელიც უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

- მესაკუთრე;
- შემსყიდველი;
- მიმწოდებელი;
- ჩასატარებელი სამუშაოს სახეობა;

❖ ძეგლის მოკლე აღწერა

ურბნისი ისტორიულ არქეოლოგიური ძეგლი მდებარეობს მდ. მტკვრის მარცხენა ნაპირზე, ქარელიდან 10 კმ-ზე. ურბნისი იხსენიება წერილობით წყაროებში ელინისტურ ხანაში, არქეოლოგიურმა კვლევამ ურბნისის ტერიტორიაზე გამოავლინა ანტიკური და ფეოდალური ხანის კულტურული ფენები. სავარაუდოა, რომ ძვ. წ I ათასწლეულის შუა ხანიდან ნამოსახლართა გაერთიანების შედეგად აქ წარმოიშვა მჭიდრო დასახლება, რომელიც შესაძლებელია მიჩნეულ იქნას ქალაქის პირველ სახედ. ძვ.წ IV საუკუნის ურბნისი უკვე ქალაქად იხსენიება. ურბნისის აშენებას, ქართლის სხვა ქალაქებთან ერთად, “ქართლის ცხოვრება” მცხეთოსის შვილს უფლოსს მიაწერს. ურბნისი იხსენიება ქრისტიანული რელიგიის მქადაგებლის ნინოს მოღვაწეობასთან დაკავშირებით, ნინო ერთი თვე გაჩერებულა და შემდეგ სალოცავად და სავაჭროდ მიმავალ ურბნელებს გაყოლია მცხეთაში.

2009 წელს სოფელ ურბნისში (ქარელის მუნიციპალიტეტი) ჩატარებული არქეოლოგიური დაზვერვების შედეგად, ურბნისის სიონის ჩრდილო-აღმოსავლეთით 150-200 მეტრის მოშორებით აღმოჩნდა ახ.წ. II-III საუკუნეების სამარხეული მასალა (ძირითადად კერამიკული მასალა), რაც ამ ტერიტორიაზე სამაროვნის არსებობას ადასტურებს. სამაროვანი კერძო პირების სამოსახლო მიწის ფართობის 400 კვ.მ მოიცავს. რამოდენიმე სამარხი სავალალო მდგომარეობაშია და განადგურების პირასაა მისული, ვინაიდან მოქცეულია საცხოვრებელი სახლის სათავსოში და ადგილობრივი მოსახლის განცხადებით ოთახის ყოველ დასუფთავებაზე ჩნდება სხვადასხვა არქეოლოგიური არტეფაქტი.

ძეგლზე ჩასატარებელი არქეოლოგიური სამუშაოები:

- საკვლევ ტერიტორიაზე ჰუმუსის მოხნა 7 კვადრატზე (7X7) 0.10-0.20 მ სიღრმე;
- მთლიანი ტერიტორიის აზომვა და აგეგმვა;

- საკვლევი ტერიტორიის მოლიანი ფართობის (400 კვ/მ) დაშორება 10 შურფი (5X1) 0,50-1 მ სიღრმე;
- 7-12 სამარხის პრეპარაცია სიღრმით 0.10-0.30 მ
- რეკულტივაცია 7 კვადრატზე (7X7) 0.10-0.20 მ სიღრმე

არქეოლოგიური სამუშაოების განხორციელების მიზანია ურბნისის ახ. წ. II-III საუკუნეების სამარხების არქეოლოგიურად შესწავლა და მათი გადარჩენა.

❖ არქეოლოგიური გათხრების ჩატარების პირობები

- სამუშაოების ჩატარებისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამუშაოთა შესრულების ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ფასეული ელემენტების შესანარჩუნებლად. მუშაობის პროცესში მიმწოდებელი ვალდებულია, სამუშაოები შეასრულოს სავალდებულო-არქეოლოგიური სამუშაოების მეთოდების სრული დაცვით;
- სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლენილი არქეოლოგიური ობიექტები და არქეოლოგიური მასალა მიმწოდებელმა სათანადოდ უნდა დაიცვას დაზიანებისგან, განადგურებისა და დაკარგვისგან, ასევე გარემო პირობებისა და სხვა არასასურველი ზემოქმედებისგან;
- თუ არქეოლოგიურ სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლინდა მაღალი მატერიალური ღირებულების მქონე ნივთი (ნივთები), ამასთანავე, მეთოდოლოგიური, კლიმატური, ტექნიკური ან სხვა პირობების გამო ვერ ხერხდება მისი (მათი) დაუყოვნებლივ ამოღება და უსაფრთხო ადგილას ტრანსპორტირება, მიმწოდებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ მიმართოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამის ტერიტორიულ ორგანოს;
- მოძრავი არქეოლოგიური მონაპოვარი, უნდა ჩაბარდეს უახლოეს მუზეუმ-ნაკრძალს, მუზეუმს ან სხვა შესაბამის სამეცნიერო დაწესებულებას სათანადო თანხმებ დოკუმენტაციასთან ერთად;
- არქეოლოგიური სამუშაოების მიმდინარეობისას, ახლადგამოვლენილი გარემოებ(ებ)ით გამოწვეული ცვლილებები შეთანხმებულ უნდა იქნეს შემსყიდველთან.
- არქეოლოგიური ობიექტების/ძეგლების ზუსტი კოორდინატების განსაზღვრა (მაქსიმუმ 3-5 მ ცდომილებით).
- არქეოლოგიური ობიექტის/ძეგლის გავრცელების არეალის განსაზღვრა.
- სარეკომენდაციო ინდივიდუალურ დაცვის ზონების (კულტურული მემკვიდრეობის კანონის შესაბამისად) დადგენა და რუკაზე დატანა.
- მოძიებული მონაცემების, დოკუმენტაციის (ფოტო, გრაფიკული, ტექსტური) სისტემატიზირება მონაცემთა ბაზის სპეციფიკის გათვალისწინებით.
- მოძიებული მონაცემების, სხვადასხვა ტიპის დოკუმენტაციის საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს "კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა მართვის გეოსაინფორმაციო სისტემაში" განთავსება.
- მონაცემები და დოკუმენტაცია შესაბამისობაში უნდა იყოს მონაცემთა ბაზის სტრუქტურასთან.
- პროექტის ფარგლებში მაქსიმალურად უნდა მოხდეს ბაზაში არსებული პროგრამული ველების შევსება.

❖ შემსყიდველისთვის გადასაცემი საბოლოო პროდუქცია

წარმოდგენილი პირობებისა და ვადების ფარგლებში, მიმწოდებელმა საბოლოო პროდუქციის სახით შემსყიდველს უნდა გადასცეს არქეოლოგიური კვლევის ჩატარების შედეგები, შემდეგი შემადგენლობით:

- შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაციის, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები;

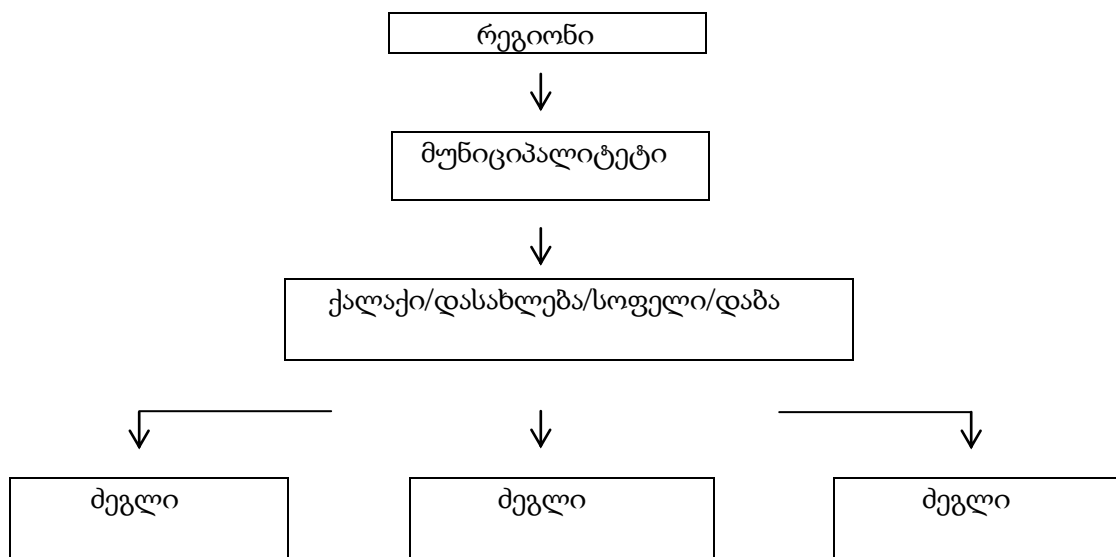
- შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რუკები და გენერალური გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კოსმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება;
- შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი
- შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით;
- საკვლევი ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა;
- არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი;
- არქეოლოგიის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა;
- კროკები;
- გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით; ტექსტური აღწერილობა;
- არქეოლოგიური კვლევის შედეგების ანგარიში.
- ალბომის სახით წარმოდგენილი არქეოლოგიური ობიექტების ნუსხა (თითოეულ ობიექტს უნდა ახლდეს ერთი ფოტო). (დანართი 1)

- არქეოლოგიური ობიექტის შევსებული სააღრიცხვო ბარათი თანდართული ფორმების შესაბამისად; (დანართი 2)
- შესრულებული სამუშაოს თითოეულ ეტაპის დეტალური და საბოლოო ანგარიში

○ ფოტო დოკუმენტაცია უნდა შეესაბამებოდეს სააგენტოში არსებულ სტანდარტებს:

- აუცილებელია დაფიქსირდეს საერთო ხედი, კომპლექსისა და ცალკეული ობიექტის ხედები, სხვადასხვა მხრიდან ხედები, მნიშვნელოვანი არქიტექტურულ მხატვრული ღირებულების ელემენტები.
- ციფრული ფოტომასალა მოწოდებულ უნდა იქნას JPG ფორმატში (სასურველია ასევე წარმოდგენილ იქნას RAW ფორმატშიც).
- ფოტოს ზომები უნდა აკმაყოფილებდეს არანაკლებ 10 მეგაპიქსელს.

○ კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტები/ძეგლები ციფრულ ფორმატში სისტემატიზირებული უნდა იყოს ელ-საქაღალდეებში შემდეგი სქემის მიხედვით:

- იმავე საქალაქო უნდა იყოს განთავსებული სააგენტოს მიერ მიწოდებული EXCEL-ის ფაილის სპეციალურად შედგენილი ცხრილი, რომელშიც შეტანილი უნდა იქნას ინფორმაცია წარმოდგენილი ფოტო და გრაფიკული ფაილების შესახებ. (დანართი 3)
- აუცილებელია ობიექტის საქალაქო, ძეგლის/ობიექტის სააღრიცხვო ბარათთან ერთად თანდართული იყოს ძეგლის/ობიექტის ამსახველი სრული ფოტომასალა (სასურველია არანაკლებ 5 ფოტოსურათი).
- ობიექტის შესახებ ინფორმაცია უნდა მოიცავდეს საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის მიერ დამტკიცებულ კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლის/ობიექტის სააღრიცხვო ბარათს;
- ბარათში სხვა შესავსებ ინფორმაციასთან ერთად აუცილებელია ობიექტის სახელწოდების თავზე ჩაისვას მცირე ზომის ფოტო.
- დამატებითი ინფორმაციის გრაფაში, სხვა დამატებით ინფორმაციასთან ერთად ჩაიწეროს ობიექტის/ძეგლის ადგილმდებარეობის გამსაზღვრელი GPS კოორდინატები.

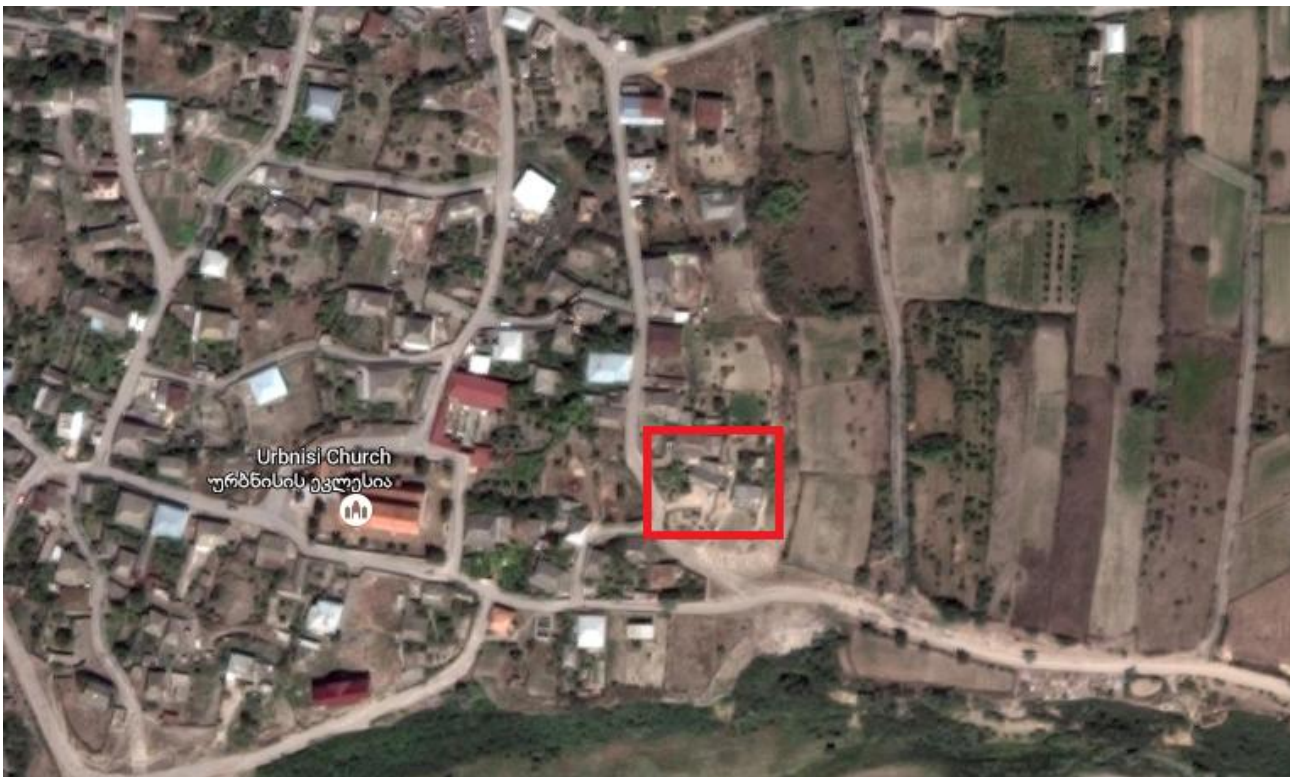
❖ სამუშაოთა საბოლოო მიღება

მიმწოდებელი ატყობინებს შემსყიდველს სამუშაოთა დასრულების შესახებ, თანახმად გეგმა-გრაფიკისა.

შემსყიდველი ამოწმებს შესრულებულ სამუშაოებს. თუ შემსყიდველმა სამუშაოები შეაფასა წუნით, სამუშაოები დასრულებულად ჩაითვლება დეფექტების აღმოფხვრის შემდეგ.

❖ სამუშაოთა შესრულების ვადები

შესრულებულ სამუშაოთა ანგარიშის ჩაბარების საბოლოო ვადაა **ხელშეკრულების გაფორმებიდან 60 დღე**. შესრულებულ სამუშაოთა ეტაპობრივი ჩაბარების ვადები და გრაფიკი დაზუსტებული იქნება პრეტენდენტის მიერ შემოთავაზებული გეგმა-გრაფიკის მიხედვით.

1. არქეოლოგიურად შესასწავლი ტერიტორია.

ურბნისის არქეოლოგია, ხარჯთაღრიცხვა

I. ფიზიკური სამუშაოები

№	სამუშაოების ჩამონათვალი	განზ.	რაოდ.	ერთ. ფასი ლარი	სულ ღირებულება ლარი
1	2	3	4	5	6
	არქეოლოგიური სამუშაოები				
1	საკვლევ ტერიტორიაზე ჰუმუსის მოხნა 7 კვადრატზე (7X7) 0.10-0.20 მ სიღრმე	მ³	69		
2	7-12 სამარხის პრეპარაცია სიღრმით 0.10-0.30 მ		12		
3	რეკულტივაცია 7 კვადრატზე (7X7) 0.10-0.20 მ სიღრმე	მ³	68.6		
4	საკვლევ ტერიტორიის მთლიანი ფართობის (400 კვ/მ) დაშურფვა 10 შურფი (5X1) 0,50-1 მ სიღრმე	მ²	50		
	ჯამი I				

II. კვლევითი სამუშაოები

	დასახელება	სულ ღირებულება, ლარი
1	შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაცია, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები	
2	შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რუკები და გენერალური გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კოსმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება	
3	შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი	
4	შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით	

5	საკვლევი ტერიტორიის საკადასტრო რუკის მომზადება	
6	არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი	
7	არქეოლოგიის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა	
8	კროკების შედგენა	
9	გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით	
10	ტექსტური აღწერილობა	
	ჯამი II	

	სულ პირდაპირი ხარჯები (ჯამი I+ჯამი II)		
	ზედნადები ხარჯები არაუმეტეს 10%	10%	
	ჯამი		
	მოგება არაუმეტეს 8%	8%	
	ჯამი		
	გაუთვალისწინებელი ხარჯები არაუმეტეს 2%	2%	
	ჯამი		

#	არქეოლოგიური ძეგლების/ობიექტების ჩამონათვალი	ფოტო
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
n		

საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო
კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ობიექტის/ძეგლის საადრიცხვო ბარათი
№ 1

--

1. სახელწოდება

--

2. ადგილმდებარეობა / მისამართი

2.1 ზუსტი მისამართი	
ადმინისტრაციული ერთეული (ავტონომიური რესპუბლიკა, ქალაქი, დაბა, სოფელი)	
ქალაქის რაიონი	
ქუჩა (ქუჩები)	
შენობის №	
2.2 გეოგრაფიული / მდებარეობა	
ისტორიული მხარე	
გეოგრაფიული ერთეულის სახელწოდება	
ისტორიული დასახლების სახელწოდება	
მანძილი და მიმართულება უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან	

3. სახეობა

არქიტექტურის	
არქეოლოგიური	
საინჟინრო	
მემორიალური	
ქალაქმშენებლობის (ურბანული)	
საბაღე საპარკო ხელოვნების და ლანდშაფტური არქიტექტურის	
მონუმენტური სახვითი ხელოვნების	
პალეოგრაფიული	
ეთნოგრაფიული	

მეცნიერების, ტექნიკისა და მრეწველობის განვითარებასთან დაკავშირებული ძეგლი	
---	--

4. თარიღი (პერიოდი, საუკუნე, ზუსტი თარიღი)

--

5. სტატუსი და კატეგორია

5.1. სტატუსი	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.2. სტატუსის მინიჭების თარიღი	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.3. სტატუსის მიმნიჭებელი ორგანიზაციის დასახელება	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.4. დოკუმენტის №	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.5. კატეგორია	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.6. კატეგორიის მინიჭების თარიღი	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.7. კატეგორიის მიმნიჭებელი ორგანიზაციის დასახელება	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.8. დოკუმენტის №	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.9. რეესტრის №		
5.10. რეესტრში შეტანის თარიღი		

6. ფუნქცია

დასახელება	თავდაპირველი	ამჟამინდელი
6.1. რელიგიური		
6.2. სათავდაცვო		
6.3. საერო		

7. საკუთრება

იურიდიული პირი	
ფიზიკური პირი	
და სხვა	

8. მოკლე დახასიათება

--

9. ფიზიკური მდგომარეობა

9.1. ზოგადი შეფასება (კარგი, საშუალო, ცუდი, ძალიან ცუდი, დანგრეული)

--

9.2. მდგომარეობის მოკლე აღწერა

--

9.3. დაზიანების გამომწვევი მიზეზი

ბუნებრივი	
ადამიანის ზემოქმედება	
სხვა კონკრეტული მიზეზი	

9.4. მოსალოდნელი საშიშროება და ჩასატარებელი ღონისძიებები

--

10. მითითება კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტის/ძეგლის შესახებ არსებულ დოკუმენტაციასა და ბიბლიოგრაფიაზე

პასპორტი/ სააღრიცხვო ბარათი	
გრაფიკული მასალა	
ფოტოები	
ბიბლიოგრაფია	

11. მითითებები კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტთან/ძეგლთან დაკავშირებულ სხვა ობიექტთან/ძეგლის სააღრიცხვო დოკუმენტაციაზე

დაკავშირებულ უძრავ ობიექტთან/ძეგლთან პასპორტები/სააღრიცხვო ბარათები	
ობიექტში/ძეგლში დაცულ კულტურული მემკვიდრეობის მოძრავ ობიექტთან/ძეგლთან პასპორტები/სააღრიცხვო ბარათები	
სხვა დოკუმენტები	

12. დამატებითი ინფორმაცია

--

13. ბარათის შემდგენელი

--

14. სააღრიცხვო ბარათის შედგენის თარიღი

--

ფოლდერის სახელი	კომპლექსის სახელწოდება	ობიექტის / ძეგლის სახელწოდება	რეგიონი	მუნიციპალიტეტი	დასახლებული პუნქტი	ქუჩა	შენობის ნომერი

#	ფოტოს ფაილის სახელი	ფოტოს ავტორი	ფოტოს გადაღების თარიღი	ძეგლზე მიმდინარე სამუშაოების სახეობა (კონსერვაცია, რესტავრაცია და ა.შ.)	ანოტაცია (ფასადები: აღმ., დას., ჩრდ-დას., დეტალები, გადახურვა, ინტერიერი, და ა.შ.)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					